Ч. 165 (12.531). Львів, вівторок 29. липня 1930. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Редакція і адміністрація: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В справі оголошень звертатися до адміністрації.
Ціна одного примірника 25 сот.

Про поняття націоналізму.

Луцьк, 22. липня 1930.

Давно зауважено, що в деякі поняття люди вкладають ріжний зміст, що викликає в житті багато непорозумінь.

До таких понять належать „націоналіст“, „націоналізм“, „націоналістичний“. Спиняємося на цих поняттях тому, що вони на наших північно-західніх землях вносять у політичні відносини багато плутанини.

Міркуючи над боротьбою поміж сельробами-правицею (шумськівцями) і сельробом-єдністю (рями москвофілами), пересічні наші громадяни так зясували собі цю боротьбу: „Шумський і шумськівці, мовляв, націоналісти, а ті — ні“. Окремою відміною такого непорозуміння було, що підчас останніх виборів до сойму й сенату деякі українські часописи закликали селян голосувати на листи 18 „або“ 22, бо вони обидві... національні.

А місцеві „петі“ (редактори „Української Ниви“) вважають себе навіть вищими, стопроцентовими націоналістами.

Коли навіть інтелігенти можуть розтягати поняття „націоналіст“ на комуністів-шумськівців, соціялістів, угодовців і т. д., то яку кашу повинно витворювати це поняття в селянській голові?

І чи не в цій плутанині треба шукати пояснення того, що певна частина національно настроєного селянства голосувала за ріжних інтернаціоналістів? З розмови з цими селянами можете довідатися, що вони й сельробів і інших соціялістів вважали за націоналістів. Тим більше, що ці соціялісти іноді й самі називають себе націоналістами.

Відсутність у нас ясного змісту для поняття „націоналіст“ пояснюється почасти тим, що під російською владою українцям годі було узмістовити собі це питання.

Росіяни не мали націоналістів у справжньому розумінні цього слова. Так само поняття „нація“ не мало в них ясного змісту. Націю заступав „народ“, який раз уживався в розумінні „москалі“, а другий — для означення всіх підданих.

Поступові тодішні українці здебільша були в таборі російських революціонерів або під їх впливом, а російські поступовці були дуже далекі від націоналізму.

Повоєнні часи на наших землях теж перекотилися на рештках революційних хвиль і не могли виробити поняття „націоналіст“. Треба ще додати, що росіяни часто заступали поняття „націоналіст“ поняттям „патріот“, яке в останньому часі стало синонімом чорносотенства і „людожерства“. „Націоналіст“ став поволі пострахом для поступового українця.

Все це привело до того, що в наші дні слово „націоналіст“ уживається з неокресленим змістом і його використовують усі, кому лише подобається. Тимчасом український нарід, перебуваючи під загрозою денаціоналізації, має особливу потребу в ясному окресленні поняття „націоналізму“. З огляду на те, що це поняття на наших землях дуже часто використовують соціялісти, треба в першу чергу поставити питання:

— Чи соціяліст може бути одночасно націоналістом? Себто: чи приналежність до українського народу, а навіть праця (в певному напрямку) для української культури й боротьба за школу, мову, господарський стан, літературу і т. д. роблять уже соціяліста націоналістом?

Щоби дати відповідь на це питання, необхідно раніше зясувати поняття „нація“, яке, що правда, ще досі стислого, ясно окресленого змісту не має. Візьмім приклади. На зміст поняття „дерево“ складається: корінь, пень і корона (й тільки); на поняття „машина“: двигун, механізм і рід витвору. Так само на поняття „нація“ складається: внутрішні творчі двигуни: цілість, відрубність і незалежність збірного народнього організму, і витвори культурних цінностей.

Хто не визнає цілости, відрубности і незалежности української нації чи працює на шкоду їм, ущуплення, підпорядкування і т. д., той очевидно не є націоналістом.

Націоналіст мусить приймати істнуючий склад нації — всі верстви, шари, стани, професії, групи й одиниці, що складаються на цю цілість. **Тому ті, що стоять на ґрунті клясовости, себто частинности нації, не є націоналістами.** А значить, не є націоналістами — соціялісти. Через те польські соціялісти (пепееси) слушно різко відмежовуються від націоналістів.

Не підходять під поняття „націоналіст“ і угодовці, які причиняються до затертя меж окремішности нації або навіть до ущуплення чи порушення її цілости.

Врешті, не можуть називатися націоналістами й ті національно настроєні одиниці, які **не беруть активної участи** в житті національного організму.

Націоналізм є тісно звязаний з національним активізмом. Націоналіст — це активний член нації, що працює в її збірному організмі, двиганий внутрішніми творчими силами народа для витворення питомих йому цінностей. Сама лише національна свідомість не робить ще українця націоналістом.

Звідси випливає ріжниця між „національний“ і „націоналістичний“. **Національний** — етнічний, потенціональний, пасивний обект. **Націоналістичний** — чинний субект.

Національним питанням українського народу можуть займатися і комуністи і соціялісти і хруні і лежебоки, і всі, кому є охота; можуть займатися і чужинці: поляки, англійці, французи, німці й т. д., як займаються вони національним питанням арабів, вагабітів, індійців і т. д. Можуть вони навіть допомагати розвиткові чужої культури, боротися з іншими народами за неї. А через те вони не стають ні арабськими, ні індійськими, ні іншими націоналістами, бо до їх діл не спонукують їх національні двигуни, а працюють вони чи то для своїх особистих інтересів (клясових), чи для чужих, а не для нації в її цілому, відрубному й незалежному стані.

Націоналісти мають ту характеристичну рису, що вони національне животіння перетворюють у націоналістичну працю, переробляючи етнічну масу в живий суцільний, відрубний і незалежний організм, розбудовуваний не завдяки зовнішнім силам, а внутрішнім двигунам народу.

Ясно, що під поняття „націоналіст“ не підходять ні шумськівці, ні ріжні соціялісти (клясовики), ні угодовці, ні нарешті добрі, але хиткі й пасивні „обивателі“.

Порушили ми це питання лише тому, що на наших північно-західних землях (а також і в інших місцях) — як сказано вже — деякі люди, які нічого спільного з націоналізмом не мають, називають себе націоналістами, щоб улекшити собі підхід до національно настроєних мас або здобути прихильників зпосеред інтелігентів, що теж ще не зясували собі змісту поняття „націоналіст“.

Отже говоримо це лише для того, щоб не ширилося баламутство й не експльоатувалася людська несвідомість.

В. Островський.

Комуністична боротьба з націоналізмом.

Щупак про київський науковий фронт і про „контрреволюцію“ в літературі.

Як звичайно так і цього року перед т. зв. всеукраїнським (XI. з черги) зїздом КП(б)У відбувалися підготовчі партійні зїзди по поодиноких округах. Такий окружний зїзд КП(б)У відбувся і в Київі. Київ, хоч і здеґрадований більшовиками зі столичного становища, то всеж остає й надалі українським культурним, науковим і літературним осердеком. Тому то й комуністи звертають на нього особливу увагу, але не в тому кращому розумінні, але в цьому гіршому. Київ вважають вони фортецею української контрреволюції і тому ним все особливо піклується комуністична чека, що розраслася там до несамовитих розмірів. Чекісти творять у Київі щонайменше третину населення. Тому то й дуже цікавою для нас буде оцінка наукових і літературних відносин у Київі, яку дав на окружному зїзді КП(б)У головний редактор „Пролетарської Правди“, (що виходить, як відомо в Київі) та видатний член київського політичного бюра КП(б)У Щупак. Він виголосив на цьому зїзді реферат про національно-культурне будівництво на Київщині, а в ньому між іншим говорив:

„Наша партія завжди віддавала велику увагу національному питанню. Партія більшовиків, партія найпослідовніших, найреволюційніших інтернаціоналістів, яка ставить перед собою насамперед завдання міжнародньої пролетарської революції, водночас завжди виявляла виняткову чулість до національної проблеми й ставила національну проблему на таку височінь, на яку жадна політична партія ніколи національного питання не ставила.

Воно й природно. Більшовицька партія ставить так високо національне питання тому, *що вона вважає національне питання за складову частину міжнародньої пролетарської революції*“.

Це така основа, з якої Щупак підходить далі до аналізи культурного будівництва. Між іншим він каже, що більшовики мають великі досягнення на полі українізації. Бо ось у самому Київі серед самого т. зв. управлінського апарату є 9.353 українців, 3523 москалів і 3.846 жидів. За те помітне зменшення українців у складі комсомолу і серед членів партії. Але на цьому місці реферату Щупака ми спинилися тільки мимоходом. Бо при обговорюванні т. зв. наукового київського фронту він порушив далеко важніші справи. Він казав дослівно ось що:

„Тепер, товариші, по процесі „Спілки Визволення України“ йде у ВУАН *якась глуха революція*. Про наслідки цеї рев. рано судити. Але приглядатися треба пильно й уважно. І всетаки слід відзначити оці нові процеси, переоцінку цінностей, які можуть бути серед певної групи робітників ВУАН. У всякому разі там тепер виявляє себе одна група, яка намагається критичніше оцінити всю минулу роботу ВУАН, і скрізь заявляє про вагу комуністичного керівництва й марксистської теорії в науковій роботі. Звісно, серед наукових робітників є й така реакційна група, *яка в звязку з процесом „СВУ“ замкнулася в свою шкаралущу й „никакого человеческого вида“ не показує*. У науковій роботі ВУАН буржуазна ідеольоґія ще досить поширена. Досить того, що там є ще такі люди, які пишуть в „Записках ВУАН“ про те, що царські сенатські розяснення, це дуже серйозна наука, яку треба вивчати. Це якраз на третьому відділі. Там взагалі ще поширені буржуазно-економічні концепції. *На першому відділі посідає чимале місце школа Грушевського. Він стоїть у своїх роботах ще й досі на позиції безбуржуазности української нації. Його позиція щодо сучасности характеризується концепцією про гегемонію селянства на радянській Україні. Його ставлення до радянської дійсности виходить з дрібно-буржуазної змінові̇хівської концепції*. Але в ВУАН є ще такі наукові робітники, які надзвичайно далекі від сучасности, які особливо реакційні й відсталі в своїй науковій роботі. Звісно, є чимала група наукових робітників, які сумлінно працюють у такому напрямку, щоб звязати свою наукову роботу з радянським будівництвом на Україні. Тепер, коли в звязку з процесом „СВУ“ відбувається серед певних ґруп наукових робітників нова переоцінка цінностей, ми повинні ставити руба завдання — переозброїти наукову роботу, відповідно до інтересів соціялістичної України.

„Величезне місце на науковому фронті посідають наші дослідчі установи, ВИШ-і. Я міг би розповісти багато цікавих фактів про те, як

у нас у ВИШ-ах часто виявляє себе буржуазна ідеольогія, як навіть у викладанні соціяльно-економічних дисциплін проповідують вазадницькі теорії. До речі, антипролетарські теоретичні погляди виявилися в роботі останнього віцду біольоґів, анатомів і гістольоґів, який відбувався в Києві. Дехто намагався дискутувати питання про походження людини, обстоюючи ідеалістичні погляди. Дехто високо підносив закон спадковости, а один учений навіть підпирав свої реакційні погляди посиланням на те, що в одному американському штаті нібито каструють бідняків, бо бідняки своєю біольоґічною природою не можуть давати здорове покоління. Отже треба їх кастрували, щоб вони не давали жадного покоління. Дехто в так званих попутників марксизму казав, що, бачте, марксизм, то вже перевірена теорія, а ось діялектика це ще не перевірена теорія. Маркс і Енгельс це великі люди, великі політики, а щодо природознавства, то ще питання чи Маркс і Енгельс щось розуміють у природознавстві. Ці всі балачки не нові“.

Тепер уже розуміємо, чому і в якій цілі робітники Харкова й Києва зорганізували аж 11 робітничих бриґад для переведення ревізії діяльности всіх відділів Академії. Піде нова „чистка“ академиків і наукових співробітників Академії за „контрреволюцію“, „націоналізм“ та ухили „від марксівсько-ленінської діялектики“. А тепер слід позвайомитись ще й із щупаківською характеристикою київського літературного фронту. Вона така:

„Ви знаєте, товариші, що найправіша частина української літератури репрезентована не в Харкові, а саме в Києві. Я вам уже розповів, як буржуазна неоклясика 1925—26 року намагалася розгортати наступ. Ми тоді дали відсіч, і неоклясики змінили свою тактику. Вони примушені були відмовитися від поточної критики, від того, щоб відгукатися на поточні літературні явища, вони перейшли до історико-літературних праць, вони замкнулися в наукову роботу, вони перенесли центр своєї ідеольоґічної роботи в наукові й шкільні заклади.

„Недавно виступив один з лідерів київської неоклясики — Зеров. Вам відомо, що він виступив з листом у „Пробетарській Правді“. Цей лист, де Зеров проклямує своє бажання ніби переозброїтися, повний суперечностей і тому дає підставу ставитися до нього дуже критично. Зеров не осуджує повним голосом свою ідеольоґію й методольоґію, а намагається реабілітувати минулі позиції. Він каже в листі, що ніколи не був народником, ніколи не був націоналістом, ніколи не був формалістом, тоді, як він був і народником, і націоналістом і буржуазним формалістом до останнього часу.

„Це добре, коли ще він каже, що хоче так працювати, як цього потребує сучасність. Але нам треба побачити на ділі, як саме Зеров і інші неоклясики міняють зміст і методи своєї наукової роботи.

„Ми мали, товариші, за останній час прояви фашистської ідеольоґії в літературі українській. Ви читали мабуть про знаменитий роман Івченка. Він у своєму романі проповідує войовничий націоналізм, проповідує месіянство буржуазної інтеліґенції, що повинна вміти пережити тяжкий час та вирощувати вольову людину українця-індивідуума, який зумів би сконденсувати в собі всю волю і всі ідеали української нації всупереч нашому радянському будівництву. Ми, товариші, мали щось подібне до прояву українського фашизму в дуже захованій формі в одному з поетичних виступів одного з київських поетів. Як характеристика того, як певна частина літературних попутників поправішала, може бути дальше націоналістична еволюція Антоненка-Давидовича. Кілька років тому він ще намагався помирити націоналізм із більшовизмом, намагався створити образ націонал-більшовика. Але останнім часом він покинув це балянсування між націоналізмом і більшовизмом і почав оспівувати давнину козацьку, почав відштовхуватися від сучасного, щоб усю увагу читача привернути до минулого.

„Передучора на диспуті в будинку вчених підчас зустрічі письменників із читачами виступив Антонеко-Давидович і „порядком самокритики“ захищав свою націоналістичну ідеольоґію. Незадоволений очевидно з моєї статті в „Критиці“, він каже: „Щупак закидає мені національне почуття“. Звичайно, що я йому ніякого національного почуття не закидав. Мене його національне почуття не цікавить. Я йому закидав буржуазно-націоналістичну ідеольоґію. „А хіба, — каже Антоненко-Давидович, — національне почуття не є біольоґічна катеґорія, властива природі людини?“

„Нарешті в своєму націоналістичному й попівському обскурантизмі, людина, як мені переказали, дійшла до того, що почала переконувати, що коли захищали Ленінград від Юденіча, то, будьте певні, що тут діяло насамперед національне почуття, тобто російський патріотизм.

—Товариші, що це означає? Це означає, що нема соціяльних інтересів, це означає, що українці за Ленінград битися не можуть, що ленінградським робітникам за Україну битися проти поляків — зась. Звичайно, що ця людина, очевидно, зовсім не знає історії революції, або правильніше, свідомо заплющує очі, щоби не бачити цієї історії“.

Все це передвістники нової комуністичної „ударної кампанії“ проти „націоналізму“ в науці й літературі. Приймуть вони такі форми, як уже нераз приймали, а саме закінчаться ліквідацією всіх підозрілих „контрреволюціонерів“ у науці та письменстві.

Так виглядає під комуністичною диктатурою „свобода наукової праці“ та повна воля у доборі сюжетів і форми вислову на полі літературної творчости. Є в нас такі, що вірять у ту „свободу“ та й вмовляють її в інших. Для них найкраще булоб перенестися до УСРР та опублікувати там кілька своїх „творів“. По їх появі, — якщо вони взагалі появились би— такі оборонці „комсвободи“ в науці та літературі переконались би на власній шкурі, як смакує ця комуністична свобода разом з такими її атрибутами як прилюдне відхрещування від „помилок“ та покаянні декларації авторів.

Америка в боротьбі проти комунізму.

Спеціяльна комісія парляменту Зединених Держав закінчила наради про необхідність загострення боротьби з комунізмом. Стверджено, що комуністичним рухом в Америці керує Москва. Предсідник парляментарної комісії Фіш прочитав реферат і доказував, що Зединені Держави мусять виселити поза межі держави провідників комуністичного руху, а навіть членів радянського торговельного посольства. Член комісії Нельсон протестував проти цього, що Америка достарчує СРСР машин і промислових виробів.

Латинізація азбуки.

(АТЕ). Зовсім златинізували азбуку у півн. Кавказі, Азербейджані, Туркестані. Ще ц. р. мають покінчити латинізацію азбуки серед надволжських і кримських татарів. Латинізація охоплює 36 мов і діялектів більшовицького сходу, 28 міліонів людей. Письменних серед тих народів нема більше ніж 10 проц.

Д-Р С. ЛЮДКЕВИЧ.

Д. Січинський.

У двацятиліття його смерти.

(Реферат виголошений на святочнім концерті з творів Січинського в Станиславові.)

Хоч уже двацять літ минуло від смерти одного з найталановитших композиторів Галицької Землі—Дениса Січинського,— то досі у нас немає ніякого замітнішого біоґрафічно-критичного нарису його творчости, ані не зроблено нічого для збереження і видання його творів, розсипаних по ріжних містах і руках. Тому й годі буде вимагати від референта, щоби на цім концерті в цю хвилю подав сяк-так вдоволяючий та стійний огляд його життя і творчости та його значіння в укр. муз. літературі.

Одиноким майже писаним джерелом для біоґрафії Січинського є його — на диво скупа і суха *автобіоґрафія*, поміщена в *„Календарі Музичнім“ за 1904 р.* — доведена тільки до 1902 р. Думаю, що все таки не буде зайвим подати тут на цім місці найважніші вимки із неї, доповнивши її кількома подробицями з кінця його життя.

Січинський родився 1865 р. в Клювинцях в Гусятинщині; до нар. школи ходив у Станиславові і Тернополі, до ґімназії в Тернополі. Початки науки музики дали йому проф. співу в ґімназії *Лев Левицький* і пивіст *Вайгнер*. Відтак у рр. 1880—87 користав він багато від директора польського т-ва музичного *Владислава Вшелячинського* (пізнішого проф. музики у львівській польській консерваторії), який звернувши увагу на музикальні спосібности Дениса, став його даром учити музики і позволив йому користати із своєї муз. бібліотеки. „Наука у него“ — пише Січинський — „була тою підвалиною, на якій оперлася уся моя музична карієра і творчість“.

Від цього часу, (від р. 1886—7) датуються теж перші його муз. твори. „Були це — каже він — малі сольові та хорові пісні та фортепянові спроби; але усі вони кудись поділися, а може й є десь у руках яких людий“. (Цитати взяті із автобіоґрафії).

В роках 1887—8 жив С. на переміну як ґімназист у Львові, Станиславові та Коломиї, — та пробував і тут дещо писати „залежно від умов життя та від потреби“: дещо на цитру дещо на хор. З тогож часу походить його пісня: „У гаю, гаю“ та мужеський хор: „Коби я був пташков“. У 1888 р. в осени Січинський опинився уже як „академік“ у Львові та пробув тут якийсь час (мабуть до 1892 р.). За порадою свого давного учителя Вшелячинського, став С. побирати якийсь час лекції гармонії і контрапункту і в проф. львівської консерваторії Мікулього. В 1892 р. написав він свою „Вязанку народніх пісень“ („Широкеє оболоня“) та хор міш. в фортепяном: „Дніпро реве“ (нагороджене на конкурсі „Льв. Бояна“).

„Від цього часу — (т. є. від 1892 р.) — „починається моя артистична циганерія, себто перекидування з місця на місце хліба ради“. І так 1893 р. був С. одним із основників *„Коломийського Бояна“*, відтак жив знов у Львові, „заробляючи лекціями і муз. працями на хліб насущний“; від 1895—96 р. був диріґентом *„Перемиського Бояна“*, а від 1896—98 став капельмайстром орхестри в закладі Скарбківської Фондації в *Дроговижі*. Врешті від 1899 р. живе Січинський з малими перервами більше менше постійно в *Станиславові*, то диригуючи „Бояном“, то закладаючи селянські хори в Станиславівщині, а при тім компонуючи „залежно від потреби“. Цей період є найбільше продуктивний для його творчости: тоді повстали усі його хорові твори, видані Станиславівським Бояном і не друковані („Лічу в неволі“ я інші до слів Шевченка) — дальше численні сольоспіви, видані переважно в „Торбані“, відтак обемиста його збірка 150-ти укр. нар. пісень (п. з. „Ще не вмерла Україна“), збірка коляд на *сам фортепян* і збірка пісень на діточий хор з фортепяном. Врешті в останніх роках його життя повстала його лебедина пісня, опера „Роксоляна“, виставлена (хоча й ще не зовсім викінчена) нашим театром у 1912 р.

—o—

Щоб якслід означити та схарактеризувати значіння Січ-ого в нашій галицькій муз. літературі, мусимо мати на увазі, що він — хронольоґічно беручи — належить до третьої з ряду ґенерації галицьких композиторів, починаючи з Вербицького*). Твори його появляються у 80-их і 90-их роках минулого століття, більше менше рівночасно із творами пок. О. Нижанковського і Г. Топольницького — та трохи молодшого від них — Ф. Колесси.

Але між тими своїми товаришами-ровесниками Д. Січинський займає троха особливе, відокремлене місце, і в численних точках від них навіть різко відріжняється як під оглядом якости і характеру свого таланту так під оглядом відношення до музики і рідного громадянства.

По-перше: Всі його товариші, (як Нижанковський і Топольницький, особливож Колесса) стоять під безпосереднім і сильним впливом *Лисенка* і його *„народницької“* музи, та стали головно хоровими складачиками; — Січинський один не виявляє ніяких виразних слідів впливу Лисенка, в своїх хорових складаннях (навіть в своїй одинокій „Вязанці нар. пісень“) — ішов своєю власною дорогою, а в своїй мельодиці і гар

*) Ось ті три етапи: 1) Вербицький і Лаврівський (1850—60 роки); 2) Воробкевич, Матюк, Нат. Вахнянин (60—70 р.) і врешті 3) Січинський, О. Нижанковський і т. д. (80—90 р).

Нікчемні душі.

За зневагу памяти борців за українську державність, за опльовування доброї слави й імени старшин УГА на співредакторів „Сили" проголошено бойкот. Факт сам собою дрібний, але тому, що він є звеном у цілому ланцюзі цього роду клевет і нападів на традицію української національної армії, тому того сумного явища не можна легковажити.

Співредактори „Сили" підкопуються під традицію української визвольної боротьби, підкопуються під ту одиноку цінність, яку нація здобула в крівавих роках народнього зриву.

Віддані невільничо дорученням і наказам сучасних володарів України, вони не в силі піднятись вище понад сьогоднішню ситуацію і зі становища інтересів нації в цілому її розвитку оцінити те величнє явище, яким була УГА. Сучасний мент, хвилева орієнтація наказує їм ґльорифікувати червону московську армію, отже тим самим і плювати на ту армію, яка боролась проти червоної і яка хвилево програла свою боротьбу. Копнути мертвого льва далеко безпечніше як живу гиену.

У кожного народу є боротьба партій, орієнтацій і світоглядів, є вона і в нас. Але ми бачимо, що в кожного народу є деякі цінности непорушні, є певна загальнародня святая святих, якої не вільно опльовувати нікому, чи він соціяліст, чи монархіст, чи республиканець. Коли такої святая святих нація не признає, вона перестає бути суцільним, одним організмом, а зміняється у свавільні гуртки, що взаїмно тільки себе винищують і не мають нічого, що обєднувалоб їх. Імена Тадея Костюшка, чи Кілінського, чи Гловацького, чи Домбровського були святі й дорогі для польського соціяліста так само, як для націоналіста.

Українська Армія, яка по сотнях літ неволі дала народові бодай державницьку традицію, помалу ставала національною святістю, великим героїчним мітом, лицарською леґендою.

Булоб несправедливо вважати традицію УГА тільки якимсь монополем націоналістів, бо правдою є, що в галицькій армії гинули за Батьківщину люди ріжних партійних переконань і тому УГА повиннаб бути дорогою для кожного політичного табору, який прямує до національної незалежности.

Але бачимо щось зовсім інше: під святі, свіжі ще могили героїв підлазять кертиці і починають розривати їх.

Хто читав статтю „Через Варшаву на Київ" у 28. ч. „Сили" і інші того рода статті в „Вікнах" чи іншому „Світлі", той свідомий того, що писати про те, начеб то старшини УГА як представники буржуазії були ворогами пролетарів стрільців та кривдили їх, окрадали й політично одурювали, писати про те може тільки бевсовісна, негідна людина.

Бо загально відомо, що між справжніми комуністами бувають одиниці, які тому, що були учасниками визвольної боротьби, не моглиб зогидити память галицької армії як „Сила".

У Празі, наприклад, був такий випадок: Коли один комуніст поет на однім виступі в Празі накинувся на галицьку армію як на „псевдонаціоналістичну і нереволюційну", то інший комуніст, який був старшиною УГА відповідав: „Як ти можеш плювати на галицьку армію, називати її нереволюційною, коли Січові Стрільці творили велике революційне діло, тоді як ти ховався від армії на теольогії, а коли „псевдонаціоналістична" галицька армія конала в боях, ти цього навіть не бачив зі Львова?"

І ось читаючи в „Силі" статтю „Через Варшаву на Київ" хочеться спитати: Чи редактори „Сили", між якими є і б. командант УСС, не знають і не бачили, що старшини цеї армії не тільки „торгували нафтою" і „використовували стрільців", але й ділили зі стрільцями долю і недолю, конали на однім клаптику соломи від тифу, а здорові скидали зі себе останню шинелю, щоби нею вкрити стрільця, давали останній гріш, щоби купити нераз у спекулянтів лікарств для хорих стрільців.

Автори цеї гидкої статті знають, що коли більшовики хотіли нацькувати стрільців проти старшин УГА так як тепер це робить „Сила", й виарештовували старшин, то самі стрільці переховували їх, як могли і бували випадки, що в обороні старшин, стрільці вбивали комісарів.

Істнують на землі „нікчемні душі", які через свою нікчемність не в силі в нічому бачити краси ні святости, бо всюди людина бачить лише себе. Такі типи будуть цинічно глузувати і з евангелія і з національних святощів і зі всього, бо у кожнім явищу дошукуються темних сторінок. Відомож, що на сонці є плями.

І ось із цілої трагічної боротьби УГА, з цілого героїчного епосу 1918 р. ці нікчемні душі зауважили тільки — нафту і автомобілі, якими нібито їхали любовниці старшин за Збруч, тоді, як хорих стрільців несли у цельтах.

Ніхто не заперечить, що могли бути прикрі явища, але таких не бувало. Але як назвалиб ми публіциста, який у цілій війні Гарібальдія бачив тільки те, що один його старшина Пареллі украв у свого вояка десять франків, щоби їх пропити?

Ми віримо, що червоні кертиці не в силі підточити слави галицької армії, про яку „Сила" пише цинічно в знаках наведення, так як і віримо, що культ „красного командіра" не буде ніколи в нас таким оспіваним як стрілець чи старшина УГА, але суспільність мусить боронитися проти святотатців, що опльовують її святиню, тому проголошення бойкоту на співробітників „Сили" є здоровим відрухом. Армія, яка в боротьбі втратила тисячі старшин, має право бодай на те, щоби на неї не плювали ті, які цеї армії або й не бачили, або знов як були членами тоїж армії, то тим самим поносять відповідальність за її помилки. Бо хіба не можна повірити, що тільки співробітники „Сили", будучи в армії, були героями, а всі інші старшини злочинцями.

Ол. Б.

моніці остав, так мовити, консервативним, „*питомим галичанином*".

По-друге: Коли творчість усіх майже названих ровесників Січинського блиснула на короткий час у 90-ті роки минулого століття та (чи то не маючи потрібних технічних засобів і соків, чи з інших причин) завмерла, або не розвинулася за дальшу мету, — то у Січинського музична творчість, набравши сякої-такої технічної рутини, — силою умов його нещасного життя перетрівала усі злидні, розвиваючи сяк-так свої крила та перебула доволі значну еволюцію від вязанок нар. пісень — до опери і інструментальних творів. І коли майже всі його товариші стали до дані тим скоріше шукати захисту у філістерських, практичних, чи наукових ділянках життя, — то одинокий Д. Січинський силою фактів остав вірний своїй музі до кінця свойого життя, зложив увесь свій талант на „*цілопалення*" *укр. музиці* в Галичині, — став одинокий між укр. музиками XIX. ст. в Галичині — ґейби — „фаховцем", чи пак „професіоналом", музиком-композитором.

Що це було таке: — „*професійний укр. музик-композитор*" в Галичині? — Це була якась апокаліпса сонної уяви, яку і при допомозі найсміліщої фантазії годі собі добре уявити. Це була і найтяжча жертва, на яку міг взагалі Січинський, чи якийнебудь композитор здобутися.

Ось, як просто і яскраво пише про те своє становище Січинський в автобіографії: „Мандрівне життя того роду, як моє, абсорбує сили і спосібности; думав би хто, що живучи в цей спосіб, годі буде компонувати. У мене було інакше. І так в дрогобизькім заведенню мусів я перший раз писати на дуту орхестру; закладаючи сільські хори, мусів я для них щось писати відповідного, нового, чи то давне переробляти. І я робив, бо мусів".

(Докінчення буде.)

Дуже важне для українців Волині і Полісся.

На Волині й Поліссі відбуваються вже, або мають відбутися вибори до волостних (ґмінних) рад і урядів та до повітових соймиків. Вислід тих виборів має дуже велике значіння для українців, бо від нього буде залежати корисна або шкідлива для українців самоуправна господарка. Щоби допомогти українцям Волині і Полісся добре перевести ті вибори Видавнича Кооператива „Національне Обєднання" видала книжечку посла В. Целевича: **„Волостна (ґмінна) самоуправа на Волині і Поліссі"**, в якій зібрані всі закони про ґмінні вибори і про ґмінну самоуправу. Ту книжечку мусить мати кожний українець, якому дорога справа своєї громади і свого народу та який хоче і повинен вплинути на якнайліпший вислід виборів для українців і потім на добру і корисну працю ґмінної самоуправи. Ту книжечку можна замовити у Видавничій Кооперативі „Національне Обєднання" Львів, вул. Костюшка 1а/ІІ. п. Коштує вона всього 1 зол., а з пересилкою 1.10 зол.

Не менше важне для кожного ґмінного радного і члена соймику українця на Волині і Поліссі є мати книжку пос. Целевича: **„Громадська Самоуправа"**, в якій зібрані всі бюджетові й податкові закони і найріжніші поради в самоуправних справах. Поширення цеї книжки на Волині є необхідне, коли українці мають належно користати з громадської (ґмінної і соймикової) самоуправи. Книжка з пересилкою коштує лише 3.25 зол., а замовляти її можна у тій самій Видавничій Кооперативі „Національне Обєднання".

Святкування ювилею митр. Шептицького в Берліні.

(Допис з Берліна.)

Українська церковна громада уладила дня 11. липня заходами місцевого невтомимого душпастира, о. д-ра П. Вергуна, святочну Академію з приводу 30-літнього ювилею митрополита А. Шептицького. Академія була дуже добре підготовлена й зібрала в великій салі епископської палати біля 200 осіб, між якими крім місцевих українців, можна було бачити богато визначних представників німецького громадянства. Так між іншим явилися на Академію униве́рс. проф. Трібс, що був колись у Бреславі вчителем митрополита, проф. шарльотенбурської техніки д-р Фіттінґер, представник папської делеґатури, заступник берлінського епископа, д-ра Шрайбера, представник данціґських орґанізацій старший держ. інж. Куні, болгарський ґенер. консул Йоцов, академічний парох д-р Пінск, папський пралат і директор Союза „Caritas" Вінкен, барон Еттінґен, д-р Кузьмін-Караваєв, п-і Марціллер і 5. ін. Свою неприсутність оправдали листовно або телефонічно державний канцлер д-р Брюнінг, міністр д-р Ґренер, папський нунцій у Берліні, б. міністр Койдель, радник мін. закорд. справ фон Лірс, радник Кльодт, письменник д-р Крум-Геллер. Треба ще згадати, що на Академію прибули теж б. гетьман П. Скоропадський і гість зі Львова о. пралат Куницький.

Академію отворив директор „Українського Наукового Інституту" проф. Дм. Дорошенко, підкреслюючи зокрема, що особа ювилята тішиться поважанням у всіх українців. Головний реферат про життя й заслуги митрополита виголосив з темпераментом о. д-р Вергун. Академію закінчив д-р З. Кузеля викладом про діяльність і заслуги Ювилята на національно-культурному полі. Треба признати, що всі три виклади були старанно оброблені й дуже добре виголошені та викликали велике зацікавлення, яке проявилося між іншим і в тому, що між присутніми зараз розійшлося доволі богато примірників щойно виданої книжки: **„Die Ukraine u. die Kirchliche Union"**, що появилася заходом д-ра Кузелі й коштом Союзу „Карітас" у німецькій накладні „Ґерманія".

Між рефератами та на закінчення співав „Український Академічний Хор" під вправною та вмілою рукою оперового співака Зарицького. Хор відспівав композицію Шуберта: „Гайліґ, гайліґ", Зарицького: „Тебе поем" і кантату Вінцковського: „Благослови, Боже" дуже справно, за що треба щиро дякувати в першій мірі диріґентові, а далі й тому невеликому гурткові співаків, що не жаліли часу й труду.

Академія закінчилася підписанням Адреси берлінських українців Ювилятові, зладженої по мистецьки п. М. Гоцієм.

Успіх Академії треба завдячувати в першій мірі заходам о. д-ра П. Вергуна, що тішиться у нас, в Берліні та на провінції, заслуженою симпатією. Доказом цього були сердечні привіти та промови представників берлінської кольонії (пп. Чучмана, Кузелі, Макуха, Олянчина й п-і Кузелевої) в день Його Імянин.

Комітет для боротьби проти комунізму.

(АТЕ). Фінляндський уряд покликав до життя комітет міністрів для боротьби проти комунізму. Належать до комітету премієр і міністри справедливости й освіти.

Що 14-ий — пяниця.

(АТЕ). „Кр. Газета" повідомляє, що в Ленінграді поширюється пянство. Зі звітів міліції виходить, що кожен 14-ий житель Ленінграду є пяний. В центрі Ленінграду за останній місяць викрили 120 тайних шинків. Більшість пяниць це робітники і урядовці.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Якби то було гарно!...

Сидить собі село Волосате, як медвідь серед карпатського бору і ані в гадці йому, що довкола нього така пресова метелиця звилася. Почало цю метелицю „Діло" фейлетоном п. Филипчака, підхопила „вишаками" „Ґазета Поранна", а тепер ще й я, нижче підписаний раб обставин.

Написав п. Филипчак, що у Волосатім троє людей вміє писати і читати: священик, його жінка і „ревтів" трохи. Що ціле село це князі з шляхецькими пергамінами в стрісі. Що вони не люблять ні великих вікон, ні коминів, ні навіть школи. Що війт заявив мін. Складковському своє і свого села повне задоволення з істнуючого ладу, тільки щоб міністр припильнував справи мосту на Сяні. Що міністр дав війтові 100 зол. на скриньку на княжівські документи.

Достовірний автор написав цю сумну правду на те, щоби наші освітні та господарські установи шукали якоїсь дороги до темної душі ще темнішого села та піднесли його бодай на рівень пересічних бойківських сіл, де і письменних більше і комини є і школи істнують. Не думав ш. автор, що його сумні рядки справлять комусь радість, дадуть притоку до веселих роздумувань.

Але ось у „Ґазеті Поранній", яка час-до-часу любить показати себе „українофілкою", появився той сам фейлетон, тільки рефлексіями, настроєм і підписом.

Передовсім радість розпирає запалі груди „Ґазети Поранної", що предцінь є таке село в Галичині, яке з усього цілковито вдоволене, а якби ще міст на Сяні, то не хотілоб і небесного раю.

А чому?

Бо живуть собі „людзіска" без читальні, кооперативи і тим подібних „Сільських Господарів", господарять як їх діди, мешкають як їх прадіди, а думають як неандертальський працур. Ані в голову їм не заскакує якась політика, якась освіта, якась культура. Від найближчої стації до села парнадцять кільометрів і — Богу дякувати. Не так легко заволічеться сюди якийсь освітний чи кооперативний діяч. Нема школи і — також слава Господу. Хочби яка ця школа не була „добра", навіть утраквіст., навіть польська, то все таки вона може навчити людей читати і писати. Тоді вже не тяжко за біду. Поїде громадянин Волосатого до Лютовиськ, купить щонебудь, а купець йому, не дай Боже, завине товар у часопис. Нехай той часопис і зперед року, але все таки часопис. Прочитає волосатець кілька рядків і щось таки звідтам довідається. А тоді вже до свіжого часопису тільки один крок. Б-р-р-р! Аж страшно!

Коминів нема і не треба. Коли приїде якась комісія від меншостей, то хіба її можна вести в Рогатинщину, чи Поділля?! До Волосатого їх, нехай побачать, як ті крикливі меншости виглядають у себе дома.

Зітхає „Ґазета Поранна" аж гомін іде... Ах ті меншости!

Нехай би там жадали собі час-до-часу якогось містка, якоїсь гребельки, навіть можнаб і дорогу десь-не-десь...

Які то гарні часи настализб!..

Міністр їздив би від села до села, давав би по 100 золотих на скриньки до шляхотських пергаменів війта, а коли війт нешляхтич, то просто „на могорич". Жилось би тоді всім і добре і вазтишно. З курних хат стелилосьб дим, пастух виґравав би на сопілці, ґазди сиділиб у коршмі, ґаздині під коршмою, а час-до-часу весь нарід робив би повстання.

Не проти якогось визиску чи гнету, а проти тих темних духів, що хотілиб заводити школи, читальні, кооперативи і тим подібну деморалізацію.

Галактіон Чіпка.

Наші у Франції.

Українців, які виїхали на зарібки до Франції, нараховують там до 100.000 осіб. Це число щораз збільшується, бо з Галичини напливають до Франції все нові пошукувачі зарібків.

У Франції попадають наші люди у незвичайно прикрі умовини. Вони виїзджають з краю з польськими пашпортами з приміткою „поляк". Не маючи тут своїх організацій, які зайнялисяб ними і помогли їм у перших тяжких хвилях побуту на чужині, вони мусять звертатися за порадою-допомогою в більшости до польських осередків. А треба признати, що про цей бік справи поляки дуже дбають. Натомість українці, які завзято борються за свої права в краю, неначе забули за ті тисячі пошукувачів зарібку, що опинилися у Франції. Тому й не дивниця, що українцями у Франції опікуються польські консуляти й організації, ріжні московські еміґрантські установи, чи всякі „діячі" в роді Остряниці.

Дуже вимовне свідоцтво відносинам, серед яких живе українське робітництво у Франції, дає такий уривок з листа одного робітника з металюрґії. Він пише:

„Тяжка наша праця. Відробивши тяжко своїх 8 або 16 годин, ледви зайдеш домів. А тут нема за що рук зачепити, нема чим розважитись. Нігде не можна знайти свого українського часопису. Скрізь продають тільки польські та російські. І не знає чоловік, на якому він світі, що в таку країну попав, що і свого часопису не має. Тож не диво, коли чоловік пиятикою займаєсь, бо не знає, що з собою робити. Дуже радий, що дістав адресу Вашої бібліотеки (мова про бібліотеку-випожич. „Українська Книжка" у Франції) і дуже Вас красно прошу, пришліть сюди щобудь почитати. Може які ґазети, або книжки маєте файні, щоб ми з них довідалися про свій край, бо польським ґазетам ми не віримо, а московські нас не тішать".

Соромно слухати, коли попадеш між них (себто наших робітників у Франції) — пишуть звідтіль. Всі вони розмовляють по польськи. Тай не диво. Тут вони мають до своїх послуг щось з 7 польських ґазет, польські книгарні і ріжні польські „кулка" по більших робітничих осередках, а свого рідного не мають нічого.

Але мабуть найгірше зі всього робітництва стоять там наші зарібниці-жінки. Вони приїзджають до Франції у більшости на основі контракту, по два-три роки працюють на фермах, не чуючи біля себе рідньої мови і раді, коли десь почують бодай польську мову. А вже нічого говорити, скільки там наших дівчат, оставлених на власні сили, попадає в розпусту — ломиться морально. Є там чимало й української дітвори, яка не має ні своєї рідної школи, ні навіть української книжки, яка підходилаб до її розуміння та допомогла їй усталити національні почуття і погляди. Батьки, заняті по цілих днях на фабриці чи в полі майже не звертають уваги на те, як ростуть їх діти. Дітворою опікуються французькі комунальні школи, та польські „кулка".

Серед таких умовин треба дуже витати ініціятиву групи свідомих українців, яка заложила там і Т-во „Просвіта" і зі всіх мізерних зарібків відкрила при Товаристві бібліотеку-випозичальню „Українська Книжка у Франції". При бібліотеці функціонує крамниця-книгарня, в якій можна купити українську книжку і журнал, ґазету, листівку, відзнаку, портрет, то-що. Бібліотека придбала вже до 500 назв наших книжок, але це є смішно мало на велике запотребування з ріжних кінців Франції. А користають з бібліотеки всі українці-зарібники у Франції, деб вони не були на зарібках, якщо лиш дійшла до них вістка про її заснування. Бо книжки випозичає бібліотека робітникам не лиш особисто, у себе, але випозичає і обмінює їх почтою.

Шкода слів на пояснення, яке велике значіння має для наших робітників у Франції згадана бібліотека „Українська Книжка". Тому кожний, хто тільки в спромозі, повинен щиро відгукнутися на поклик цеї бібліотеки до свідомого Українського Громадянства.

Допоможіть нам розвинути працю на ширшу скалю! Жертвуйте до нашої бібліотеки зайві Вам книжки, журнали, ґазети! Не в одного з Вас десь на горищі миші трублять дитячі книжки! Пришліть їх до бібліотеки „Українська Книжка" у Франції, а тут вони принесуть велику користь — допоможуть занятися освітою нашої дітвори, що разом з дорослими перебуває на еміґрації.

До Вас Редакції українських ґазет та журналів звертаємось з проханням: Шліть нам перший рік (поки ми станемо на ноги) свою ґазету, або журнал безплатно! Вони бібліотеці принесуть велику користь, а ми зі свого боку будемо дбати, щоби Ваші видання розповсюджувались! Прохаємо і всі українські видавництва: Шліть до нашої книгарні до продажі на коміс свої видання. Дайте нам того насіння, що так потрібне для засіву серед нашої еміґрації! Нехай не буде між Вами байдужих! Зійде насіння — дасть Біг вродить хліб!

Адреса Бібліотеки-Випозичальні „Українська Книжка у Франції": Franse — Biblioteque Circulation „Ukrainska Knyjka en France" pour A. Sopilnyck d'citě du Bouye, rue Monge Vêsines-Chalette (Loiret), par Montargis.

ВАСИЛЬ ВОЛИЦЬКИЙ.

У 25-ліття Національного Музею.

ЗАНЯТТЯ СТИПЕНДИСТА НАЦ. МУЗЕЮ.

До Національного Музею у Львові я вступив осінню 1927 р. Це було саме на початку академічного року, себто в часі, коли український студент зявляється в університетському місті здебільша без засобів до життя, узброєний одиноко бажанням науки.

В такий менш-більше момент не зовсім ще розяснених перспектив що до найближчих днів, предложено мені місце в Національному Музею. Умови праці були мені байдужі. Мене манив музей, цікава була робота в ньому. Турбувало мене лише те, що з музейництвом я був майже неознайомлений. Кажу майже, бо Н. Музей і його збірки, в першу чергу рукописів, стародруків та ікон, я пізнав уже дещо як український студент в рр. 1922—1924. Тоді в музейних салях я слухав пояснень-лекцій професорів д-ра Свєнціцького та інж. архіт. Володимира Пещанського. В першого викладів палеоґрафії, палеотипії і про старе письменство України; у другого про давнє українське мистецтво. Особлившa обстановка, що овівала нас богатомовною таємничістю рідної бувальщини, річевість викладів, ілюстрованих предметами музейних збірок — все це лишалося у нас не без впливу та не без користи.

Ці обставини були для мене також тим товчком, що збільшив моє зінтересування і поглибив замилування до старини. І найважніше: вони вперше вказали мені на те, як дивитися, розуміти і цінити думку та працю предків у памятниках їхньої духової і матеріяльної культури. Але практичного знання, що тепер я мав ним руководитися у музейних заняттях, я не мав жадного. Це треба було доповнити власним досвідом і працею.

Я почав від консервації книжки. Щодня в год. 11. я приходив у музей і тут на спілку з тов. Богданом Кравцівим і за його вказівками працював у книгозбірні. Нашим завданням було перепровадити в ній дезінфекцію. Якщо була гарна погода, ми виносили на музейну терасу 10—15 книг стародруків і тут їх найдокладніше листок за листком прочищували з пилу, молів та інших книгоїдів і, оскільки показалася потреба, дезінфекціонували формаліною. У цій роботі за тов. Кравцівим, як уже досвідченим музейником, оставав той привілей, що він лазив по драбині і господарив у полицях, за мною ж оставала друга пайка спільної роботи. Так працювали ми щодня по 2 години.

За працею швидко нам минали перші дні погідного жовтня, в якому ми мали ще влаштувати виставку української книжки. Її цілю було: представити українську книжку в її історичному розвою, а зразки старої книжки, музейного книгозбору на тлі дібраних картин, мали унагляднити особливший культ книжки в давнину. Зокрема ця виставка мала виказати, наскільки в українському книжному орнаменті відбилися чужі впливи, чому він затрачувався та підкреслити поворот в сучасному до цих затрачених національних мотивів і орнаменту.

Кожний день розкривав моїм очам нові скарби. В листопаді припало нам завдання упорядкувати музейний склад. Він містив у собі збірки килимів української народньої роботи, вишивок, народньої ноші, предметів хатньої і господарської обстановки, церковної утвари, тканин моделів українського будівництва.

По ріжнородному змісті, цей склад тов. Ірина Ґурґілівна назвала „музейчиком". Після його ремонту в літі, весь його зміст представлявся досить недоладно. Я з тов. Іриною дістав доручення запровадити в ньому сякий-такий лад. Головне, треба було виділити етноґрафію з церковщини та розмістити в двох розмірно невеличких кімнатах.

Біля того всього прийшлося нам немало намозолити. Тут все треба було звільнити з поважної верстви пороху та й усунути досить поважну купу румовища, що остала після ремонту. Тов. Ірина, що в нашому товаристві мала славу „спеца" в українському людовому мистецтві, в усьому шукала гармонійности, всякій роботі бажала надати прикмети досконалости й естетичного викінчення. Тож і в це наше завдання хотіла, здавалося, вкласти всю душу. І згодом наш музейчик віднскав досить пристійний та принадний вигляд.

За цією роботою застукала нас зима. Холод у „музейчику" примусив нас її перервати. З черги ми принялися за приготування матеріялів до складення бібліографії до українського музейництва. Наша праця стояла у звязку з 40-літнім ювилеєм „Діла" і нашу роботу ми мали виконати на основі його статтей і нотаток. Всю працю ми розділили між себе; себто розібрали означену скількість річників Б. Кравців, Ст. Охримович і ін. тай розбрилися по львівських книгозбірнях. Час до часу з успіхів праці ми складали реляції директорові. Одначе наша спілка небавом розбилася.

У половині грудня покинув роботу в музею тов. Кравців, щоби живіше занятися іншою суспільною роботою.

(Продовження буде.)

Перенесення гор. старости Кльоца.

Городський староста Кльоц, що від 1928 р. є на цьому становищі, перенесений до цетралі мін-ства внутр. справ. Покищо агенди гор. старости виконуватиме віцестароста Шіцель. Як наслідників Кльоца називають дрогобицького старосту Порембальського, кап. Белецького, шефа II. відділу ДОК VI., рад. Івахова й одного з вищих старшин поліції (м. ін. підінсп. Мітленера, якого висувають теж на становище команданта поліції Львів-місто).

Що каже марш. Шиманський.

Маршал сенату Шиманський у відчиті на зборах польської кольонії у Відні сказав, що в Польщі не привичаїлися ще до власної влади. Конституція в Польщі найліберальніша в світі, а люди не знали користуватися нею, витворилося соймовладство й демагогія, щоби підкопати повагу уряду. Причина того теж, що в польському парляменті є почасти такі, що не бажають польської держави, почасти анальфабети й люди низького умового рівня. До рішання важних справ пхаються нефаховці. Опозиція, що чваниться демократизмом, поборює найб. демократа Пілсудського. Він врубав Польщу та не є її диктатором. Марш. Шиманський чувся би краще, колиб був сенат, одначе доктрина й інтерес держави суперечать собі. Краківський конгрес був помилкою опозиції, а остане ганьбою теперішнього покоління.

Мін. Складковський у тернопільськім воєвідстві.

У неділю був у Львові кілька хвиль мін. вн. справ Складковський, що приїхав автом із Люблина. Опісля міністр відїхав із секретарем до Тернополя, де переведе інспекцію підчинених йому урядів. Побуде там кілька днів. Можливо, що матиме інспекцію й у львівському воєвідстві.

Арештування начальника почти.

Начальника почти в Озерянах Романа Ґероєя арештували за надужиття на шкоду держ. скарбу та приватних людей. Шкоди доходять кілька тисяч. Начальника передали бучацькому судові.

Урядовець зал. дирекції потонув у Дністрі.

У Короші (пов. Бучач) підчас купелі в Дністрі потонув урядовець львівської дирекції залізниць Ром. Підгорецький наслідком серцевого удару. Тіло виловили.

Пожежа в Яремчі.

В ночі 27. липня вибухнула пожежа в Яремчі в вілі „Жонка". Літники врятувалися; кількох із них поранилося, вискакуючи крізь вікна. Весь будинок і річи літників згоріли до тла. Втрат є на 150.000 зол.

Чехословацькі журналісти у Львові.

У неділю приїхала до Львова прогулька чсл. журналістів: 14 осіб, у цьому 5 жінок. Репрезентація м. Львова приймала прогульку в Краківськім Готелі. В понеділок прогульковці оглядали місто.

Повінь в Індії.

(АТЕ). Наслідком зливи індійська місцевість Карачі під водою. На вулицях води на 1.20 м. Телеграфи та телефони поперериванi. Нижчі дільниці міста схожі на одно велике озеро. Ріка Інд виступила з берегів, населення місц. Ляркана та Шікапюр відрізані від світу. Одно село біля Карачі струя води забрала зовсім. Скільки людей згинуло невідомо, та певно богато.

Процеси за саботаж у СРСР.

(АТЕ). На днях почнуться в більшовицьких судах процеси фаховців, обвинувачених у саботажі. У Вологді буде процес 50 податкових урядовців із начальником податкового уряду Остроумовим. Їх обвинувачують, що за мало оподатковували людей буржуазного походження. В Одесі арештували 32 кооператорів за бойкотування розпорядків про маґазинування збіжа. В Москві вестиметься проц. 25 учених із проф. Чаяновим, що нібито поширювали контрреволюційні погляди та проти колективізації хліборобства.

Траґічна смерть летунів.

Підчас перелету над Францією учасників міжнародного рейду авіонеток у Ліоні розбилася авіонетка Остермана і Яжембського. Апарат зачепив за радіову антену. Летуни згинули. Німецька преса містить некрольоґи, присвячені тим летунам.

Італ. уряд затаює розміри катастрофи.

До німецьких часописів пишуть із Італії, що землетрус заподіяв богато більші шкоди й більше було жертв, ніж подав іт. уряд. Переважна часть середущої Італії подобає на цвинтарище. Сорок сіл зникло зовсім із поверхні землі, завалилося 4.400 домів. Заг. число *убитих є 10 тисяч.* Один американський журналіст обїздив навіщені околиці аеропляном і автом. Він сказав, що у Вілля Нуова під румовищами є 4000 людей. Префектура приказала тому журналістові негайно покинути місце катастрофи. Мусоліні цензурує звіти краєвих і закорд. часописів. Під звалищами є ще трупи, вже гниють. Бояться, що вибухне пошесть. Навіщені околиці відвідав король і кн. Аоста. Околиці такі зруйновані, що король не міг здержатися від плачу. В Ляцедонії король бачив, як вояки добули зпід звалищ живу 2-літню дівчинку. Король поцілував із вдячности вояка, що врятував її. В Мельфі добули зпід звалищ 20-літню дівчину, та зараз завалилася стіна й убила її. В Аквільонії згинув хемік, що приїхав із Неаполя кілька годин перед землетрусом. На місце катастрофи приїхав папський делеґат Кіяпета й привіз гроші для пошкодованих.

Журналістів позбулися. — Нові землетруси.

Тому, що деякі аґенції подавали фальшиві вісти, журналістам заборонили бути в місцевостях, навіщених землетрусом. Дня 25. липня чути було ще легкі стрясення. Біля вигаслого вулькану Вультуре бачили луну.

Вулькани в Чіле.

„Юнайтед Прес" повідомляє зі Сантяґо ді Чіле, що богато вульканів у півд. Чіле є чинних. Передовсім вулькан Ляіма викидає вогонь і попіл.

Зі спортового життя.

Ліґові змагання.

ВАРШАВА. Леґія—Варшавянка 5:0 (0:0).
КРАКІВ. Гарбарня—Рух 4:2 (2:1).

Мистецтва А-кляси.

ЛЬВІВ. Україна—Польонія 2:4 (1:2). В Україні найкраща оборона й Кобзяр. Ворота для України здобули Кобзяр і Ґрещук. Суддя д-р Недавірський. Видців ок. 2.000.
ЛЬВІВ. Лехія—Поґонь (Стрий) 4:1 (2:0).
ЛЬВІВ. Гасмонея—Світезь 1:1 (0:1).
ЛЬВІВ. Поґонь І. Б.—Ресовія 8:1 (3:0).
ЗОЛОЧІВ. Яніна—Чорні І. Б. 3:2 (1:1).

НОВИНКИ

— **Конфіската „Діла".** „Діло" з дня 26. липня підпало конфіскаті за другу частину статті „Події в Сновичах".

— **Свято Маркіяна Шашкевича.** Дня 3. серпня ц. р. стараннням Т-ва ім. Шашкевича в Золочеві на Підлиській Горі відбудеться свято в честь М. Шашкевича з такою програмою: 1) привітання епископа й похід з кінною бандерією й музикою на Підлиську Гору; 2) полева Служба Божа; 3) посвячення гори; 4) віддання гори в посідання Т-ва і промова селянина Олекси Назара; 5) музика і промова д-ра Ваня; 6) хори і вправи „Соколів" та „Луґів"; 7) товариські забави. Дохід призначений на викуп Білої Гори. Спішіть усі віддати пошану першому співцеві Галицької України.

— **Права української мови.** Староство в Жовкві на письма Урядів парохіяльних в українській мові відповідає ось так: „Nie przyjmuję do wiadomości tamt. sprawozdania z dnia..... l..... w sprawie metryki śmierci.... i przypominam obowiązek korespondowania z władzami w sprawach metrykalnych wyłącznie w języku polskim, a to pod rygorem skutków karnych. Proszę więc o załatwienie mej odezwy z dnia.... l... w języku polskim, a to do dni 3-ech, gdyż w przeciwnym wypadku będę zmuszony skorzystać z przysługujących mi uprawnień. Starosta powiatowy". — Трибунал Адм. рішив дня 24. 5. 1930. до ч. III. к. 686/29., що вільно відповідати на запити державних властей в справах метрикальних і статистичних матірною мовою, але Староство в Жовкві хоче дальше уживати репресій, колиб український священик користувався своїми правами.

— **Виклади про українські справи.** Дня 3. липня мав д-р З. Кузеля у Східно-пруському Студентському Гуртковi інформативний виклад про сучасне положення на Україні. Дня 7. липня відбувся виклад д-ра Кузелі в „Національнім Клюбі" про „Східну Европу та Німеччину".

— **Дбайливість про здоровля чи комедія?** В селі Богутин зборівського повіту був іще 20. квітня ц. р. один випадок пятнистого тифу. Так бодай сконстатував фізик, який прибив на хаті хорого таблицю і зарядив строгу ізоляцію та обіцяв прислати зараз до села дезінфекційну колюмну. Досі все гаразд. Але минуло два тижні. Чоловік, навіщений недугою, подужав і більше нікого не лиш у селі, але й в тій самій хаті навіть голова не заболіла. Та осторога на хаті стояла далі, поки не приїде дезінфекційна колюмна. І приїхала — але аж по трьох місяцях. Привезли котел і з кожної хати несли люди щось дезінфекціонувати. Несли і посміхалися, бо дійсно, чи не треба подивляти справність санітарної влади, яка починає боротись із тифом аж три місяці запізно. Скільки людей могло вимирати за цей час?

— **Лік на вкушення гадюк.** Польське міністерство внутр. справ повідомило воєвідства, що сировицю проти вкушення гадюк, вироблювану інститутом Пастера в Парижі, можна набути по ціні 5 зол за фляшку в Заведенні Гиґієни у Варшаві та в фірмах державного заведення в Кракові, Львові, Люблині, Познані і Вильні.

— **На волі.** З Вильна подають, що там випущено на волю секретаря білоруської „Громади" Окінчика на таких самих умовах як звільнено посла Тарашкевича. У вязниці залишився ще білоруський посол Волошин.

— **Жидівський леґіон.** Відомий сіоністичний діяч Жаботинський видав твір п. з. „Жидівські леґіони у світовій війні", в якому подає історію повстання і боротьби жидівського полку добровольців, що разом з анґлійцями боролись у Палестині проти турків. Книжка видана в Берліні.

— **І Кракатао оживає.** Другого дня після землетрусу в Італії, вулькан Кракатао також ожив: за одну добу занотовано 880 малих вибухів цього страшного вулькану. Кілька раз стовп лявіни сягав 1000 м. висоти.

— **З життя української еміґрації.** „Українська Громада" в Білгороді улаштувала для українських еміґрантів і югословянських гостей драматичну виставу песи „Миротворці" Грінченка та концерт народних пісень під дириґентурою Красуцького. Вистава й концерт відбулись у салі „Чехословацького Дому" в Білгороді.

— **Рома Гладка** одержала на університеті Івана Казимира у Львові степень маґістра прав.

— **Гості з краю у Берліні.** З Берліна пишуть нам: В останніх часах мала берлінська кольонія щастя й приємність витати в себе богато любих і визначних гостей з рідного краю. І так дня 7-го липня відвідали Берлін наші паломники до Люрду під проводом епископа д-ра Бучка. Любих гостей сердечно витали місцевий український душпастир і представники берлінської кольонії, яким було дуже мило перебути деякий час у товаристві з рідної землі. Місцева кольонія мала нагоду поздоровити о. епископа на Його іменини й брати участь у панахиді, відправленій о. д-ром Бучком на могилі полк. Вітовського й четаря Чучмана. До Служби Божої, відправленої о. епископом, співав Український Академічний Хор під управою д. Зарицького. В кілька днів пізніше переїздом до Льондону на Міжпарлямент. Конференцію затримались у Берліні наші посли д-р Дм. Левицький, о. прелат Куницький, п-і М. Рудницька, О. Луцький та д-р Блажкевич, яких берлінська кольонія сердечно зустрічала, бажаючи їм найкращих успіхів.

— **Нинішні подружжа.** Войцех Ґарґаля, замешкалий при вул. Унії Берестейської у Львові має таку войовничу жінку, що коли він з нею трошки посварився, то вона вхопила револьвер і хотіла застрілити свого ідеального чоловіка. Колиж Ґарґаля вирвав жінці револьвер з рук, вона вхопила залізко і почала бити свого миролюбивого сопутника на дорозі життя. Чоловік і в тім випадку не дав за виграну, а тоді жінка вилила йому на голову кипячий чай. Цього вже булоб забагато навіть для Сократа і Ґарґаля закликав поліцію.

— **Відгомін атентату в Ужгороді.** Після атентату в Ужгороді, тамошні „русскі" опублікували на афішах протест проти українського руху на Закарпатській Україні взагалі та заклик, щоби „русини" виступали з українських товариств і вступали до товариств ім. Духновича. Місцева влада заборонила поширювати ці відозви, тому, що їх автори грубо нападають на українців і в найближчому часі в Ужгороді буде судовий процес проти авторів згаданих відозв.

— **Малолітний Донжуан.** В місточку Штранг біля Оснабріку в Австрії 17-літний хлопець Шульте залюбився в 27-літній дівчині Вальмаерівній, а коли вона по якімсь часі взаїмної любови зрадила його з іншим, він напав на неї у сні, затягнув на шию мотуз і повісив її на дереві. Тепер його арештовано і він признався до вини.

— **Конґрес жидівських лібералів.** У Льондоні почався світовий конґрес жидів лібералів. Після богослуження берлінський рабін д-р Леман виголосив по німецьки промову. На першім засіданні промовляв рабін з Тексасу д-р Левковіц. Конґрес радить в першу чергу про забезпечення жидівської релігії у ріжних державах світа.

— **Особисті вісти.** Василь Кучабський зложив на берлінському університеті у проф. Геча й Фасмера докторський іспит із історії та слявянських мов.

Ширім культ Шашкевича і культ Незнаного Стрільця.

Цьогорічне свято на Білій Горі відбудеться дня 3. серпня, а в випадку непогоди 10. серпня.

Ідемо гостинцем зі Золочева на Підлиську або Білу Гору. Вже здалека кільканацять кільометрів кругом маячіє памятковий хрест Маркіяна Шашкевича, що опановує цілу околицю. Кругом з усіх сторін гостинцем, пільними дорогами, стежками йде народ святочно прибраний, у святочнім настрою, селяни, інтелігенція, студенти, соколи і т. п. на возах і пішки, щоби віддати поклін Будителеви Галицької Землі. Скоро минаємо кілька сіл, що розложились по дорозі, переїздимо через Білий Камінь, а там ще пару кільометрів і Підлися та Біла Гора. Здалека видно, як збоча її зароїлись прочанами. Мов муравлі обсіли гору. З усіх сторін пнеться народ стежками в напрямі хреста.

З мішаним почуванням поважного настрою, навіть таємного смутку і веселого підйому духа зближаємось до склонів гори. Підлиська гора в теперішньому виді, що з нею вязав Маркіян Шашкевич стільки споминів з безжурної молодости, з високим залізним хрестом, творить у цілости образ велеканської могили, осяяної духом Поета, що вибрав її собі предметом своїх пісень. Рівночасно погляд на цілість огортає душу почуванням величі й сили і в відчутті близькости Генія-Поета ідемо немов до святого місця, щоби віддати честь і пошану для Того, якому доля не судила розвинути вповні ані свого політичного таланту ані суспільної праці, але якого здоровий посів, кинений був у нарід з такою любовою до нього, якою ніхто з сучасників Йому не дорівнав.

Біла Гора з хрестом Шашкевича це для українців взагалі, а зокрема для Галицької України символ відродження й віри у животні сили Нації, тої віри, яку розбудив і вляв у наші душі сам Шашкевич, який у часах найбільшого занепаду, навіть погорди рідного слова ворожив, що „стане піснь велика, довга, безконечна, що цілим світом загуде, що сильно розгремить славу передних і нинішних літ усього народу"... Його не відстрашили ні нагінка своїх і чужих, ні переслідування цензури, ревізії, процеси, але в тих самих майже часах, коли Геній всеї України кликав до своїх наляканих земляків... „Україну любіть, любіть її во время люте"... власним життям дав приклад незломної любови. Величний Дух Поета з Підлиської Гори заляг над Рідним Краєм і буде все кріпити наші душі в любови й сталити наші сили у боротьбі за майбутнє Народу, особливо „во время люте".

Ви певно знаєте, чим для кожного українця є могила Шевченка біля Канева, але ледви у кожного українця, бодай по цей бік греблі, вкорінилась гадка, що не меншої пошани є гідна могила Шашкевича у Підлисю, хоч для богатьох є вже вона цілю щорічної праці. Бо дивним збігом обставин — про що певно не кожному відомо, доля получила культ першого Будителя Галицької Землі з культом Незнаного Стрільця, якого могила біля хреста Шашкевича.

У щасливіших народів построєно величаві могили незнаних жовнірів у столичних городах, на найвидніших прилюдних місцях і їм віддають пошану свої й чужі при кожній нагоді, серед великих парад і помп, з вінцями і промовами. Наш Незнаний Стрілець лежить осторонь людей на Білій Горі Шашкевича немов Великого Духового Батька Достойний Син, носій його ідей.

Гора Шашкевича й могила Незнаного Стрільця — ці два слова самі про себе говорять. Чи треба пригадувати про повинности тямущого українця для тих святощів.

Могила Шашкевича й Незнаного Стрільця повинні стати Меккою кожного українця, бодай по цей бік греблі.

Що таке „Український Проф. Карпат. Союз ліс. і дерев. робітн." і як то було з його „чолобитнею"?

В звязку з нотаткою в „Ділі" з 19. ц. м. відносно „сензаційної" новинки в „Дзєннiку Львовскім" з 17. ц. м. про „Зїзд" „Українського Проф. Карп. Союза лісових і деревних робітників та промислу" в Делятині, дозволю собі подати кілька ближчих інформаційних даних.

На самому початку слід зазначити, що такий Зїзд відбувся 13. ц. м., це факт; що вислано до марш. Пілсудського чолобитну телеґраму, також факт. Але, щоби пізнати ближче характер того „Зїзду" і цілої „орґанізації", треба познайомитися з аранжерами Зїзду.

На Покутті вештався давно вже якийсь Микола Петришин. Хто він і звідки він, ніхто не знає. Крутився по Коломийщині, зайшов і до села Березова Нижнього, та скоро звідтам забрався, бо місцеві селяни скоро зорієнтувалися що то за „тип". Так забрив цей пан аж у Татарів над Прутом. Відомо, що Татарів, це старе хлібоїдське гніздо, де ґрасували ріжні Прокопови і тим подібні хруні.

Він дуже скоро навязав з тими хрунями і хитро-мудро зачав свою діяльність. Відгребав статут орґанізації „лісових і деревних робітників", що його зредаґували Стовпюки і С-ка та почав намовляти людей, щоби вступали в орґанізацію. Мовляв: „ця орґанізація перебиратиме ліси від держави просто і в той спосіб позбудимося посередників жидів". Видвигнули цей демаґоґічний клич на те, аби при його помочі збаламутити і використати темних людей. Раньше вже їздив Петришин до Варшави і там на зїзді якоїсь „Ліґи моцарствової" виголосив промову іменем „українських делеґатів із станиславівського воєвідства", яких було аж вісім, яким кошти подорожі та дієти згори заплачено.

Я особисто перестерігав свідомих селян Делятинщини перед розкладовою роботою хрунів ще на кілька місяців перед „Зїздом" того „Союзу", звертав увагу на хрунівський характер його. Відомо, що в Делятині істнує Повітова Селянська Спілка, завданням якої саме і є орґанізувати українське робітництво, що працює по лісах та тартаках. Воно дійсно в незавидному положенні. Над зорґанізуванням його в професійну орґанізацію положено богато труду. Позасновувано Спілки по селах, а на кінець Повітову Селянську Спілку в Делятині, якої Установчі Збори відбулися дня 15. VI. ц. р. Відомо, що принцип Селянської Спілки такий: до неї може належати кожний чесний українець, чи то ундист чи радикал. На згаданих Установчих Зборах винесено навіть постанову, що Селянська Спілка є безпартійна. На ці збори я особисто запросив і Петришина на те, щоби його в присутности делеґатів з цілого повіту здемаскувати. Бо тоді він ще не пускав так явно фарби, та проте дозволяв собі вже на провокації. Ось напр. тиждень перед Зборами, себто 7. VI. ц. р. приходить Петришин і просить мене, щоби я йому відступив канцелярію філії „Просвіти" на якісь „тайні" наради, що я змісця відмовив і заявив, що канцелярія філії „Просвіти" не може бути тереном жадних „таємних нарад". Цю історію я і розказав на Зборах Повітової Селянської Спілки в Делятині дня 15. VI. ц. р. По здемаскуванні цього типа Загальні Збори одноголосно ухвалили викинути його зі салі, що й сталося.

Що торкається голосного Зїзду, який так утішив „Дзєннік Львовскі", то прийшла на нього сама хруніяда із війтами хрунями, як Черленюк з Луга, на чолі в числі якої сотки збаламучених людей. Зараз по відкритю „Зїзду" говорив головний „аранжер" Петришин. По нім забрав голос Микола Гринишин з Любіжної і заявив іменем Повітової Селянської Спілки, що цей „Зїзд" не є скликаний на те, щоби дійсно зорґанізувати українське робітництво, а на те, щоби розбивати здоровий український національний фронт. Пояснив присутнім, хто такий Петришин і в числі 36 осіб демонстраційно кинув салю. Остали лише „чисті" хруні, свідомі своєї цілі і доручених їм завдань і вони то прийняли ухвали, які вдостоїлися похвали від санаційної преси. Маєте тут тепер до діла з відновленою акцією типу Даниловичівщини, тільки в зміненій дещо формі.

Іван Кузич,
секретар Повіт. Сел. Спілки в Делятині.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Михайло Шак, будівельний робітник у Львові, помер дня 25. VII. ц. р. у 56. році життя. Похорони відбулися дня 27. VII в год. 3. по пол. Покійний служив 18 літ в маґістраті, а підчас польсько-української війни зголосився охотником до У. Г. А. і як підстаршина брав участь у боях на вулицях Львова. Неприйнятий на службу до маґістрату заробляв на удержання своєї сімї як будівельний робітник. Був членом Орґанізації Українців м. Львова. Осиротив жінку і діти. — В. н. П.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 26. ц. м.: масло експортове 4·50 зол.; десерове 4·40 зол.; літра молока 25 сотиків; літра сметани 1·40 зол.; копа яєць 5·80 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок, 28. липня, година 8. вечором Суперники (знижки).
Вівторок 29. липня, година 8 вечором Суперники (знижки).

Малий Міський Театр:

Замкнений.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Співаючий сміхун" (Ол. Джольсон, Соні Бой).
КАСІНО: Пат і Патахон у Люнапарку.
КОЛЬОСЕИ: Нечинне
КОПЕРНИК: Ти, ти, моя мрія. Коли шумить кохання.
ЛЕВ: З причини відновлення салі й інсталяції звукового апарату Кіно зачинене.
МАРУСЕНЬКА: Ти, ти, моя мрія. Коли шумить кохання.
ОАЗА: Поліцмайстер Таґеєв.
ПАЛЯС: Дівчина з пекла. Тайна корабельної каюти.
ПАН: Паризька забавка.
ПАСАЖ: Жовта контрабанда.
ПРОМІНЬ: З причини реконструкції замкнено
СТИЛЕВЕ: Володарка Лібанону (Іван Петрович) і Кен Мейнард.
ФАТАМОРҐАНА: Шампан.
ХИМЕРА: Чудо 20-го століття.
УТІХА: Найспритніший злодій у світі (Люц. Альбертіні). — Пат і Патахон, як сторожі чесноти.

Програма радіо.

Вівторок 29. VII. 1930.

Варшава (1411,7) 18·00 Солісти. **Гельсінгсфорс** (221,4) 18·40 Радіооркестра. **Льондон** (356,3) 19·00 Орґани. **Берлін** (418) 19·60 Концерт. **Рим** (441) 13·30 Легка музика. **Лянгенберг** (473) 17·30 Радіооркестра. **Прага** (487) 20·60 Словацькі пісні. **Мілано** (501) 12·15 Легка музика. **Брюссель** (509) 18·00 Радіотріо. **Будапешт** (550) 17·30 Військовий концерт. **Харків** (1304) 15·50 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр „Кооператива" у Львові, Український Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові:
Східниця:
28. VII. „Панцик".
29. VII. „Ревія".
30. VII. „Меддi".
Мражниця:
31. VII. „Панцик".
1. VIII. „Ревія".
Східниця:
2. VIII. „Троянда Стамбулу".
3. VIII. „Церковна Миш".
Дня 4. VIII переїздить театр до Турки над Стр., а про репертуар оголоситься осібно.

До відома гімназійним абсольвентам! В перших днях серпня ц. р. уряджує Т-во „Основа" підготовляючий курс до вступних іспитів для нововступаючих на львівську Політехніку, який триватиме 6 тижнів. Оплата за курс виносить 30 зол.; приміщення на час курсу можна буде одержати в Академічному Домі у Львові, вул. Супінського ч. 21. за місячною оплатою 10 зол. (само помешкання). — Зголошення на курс і евент. помешкання з поданням виділу і адреси треба слати до: Т-во „Основа", Львів, вул. Супінського ч. 21, найдальше до 30/VII. ц. р. з огляду на потребу усталення числа курсантів, яке з технічних причин буде обмежене. — Львів, дня 20/VII 1930. — **За Ферійну Комісію Т-ва „Основа": Евген Кузів,** гол. **Д. Німилович,** секр. 2532 2—2

Виділ Муз. Т-ва ім. Лисенка оголошує отсим конкурс на кваліфікованого учителя скрипки в Муз. Інституті в Стрию і Дрогобичі з осідком в однім із тих міст. Подання вносити належить до 20. серпня до Музичного Т-ва ім. Лисенка у Львові.

До Вп. Членів Паломництва до Люрд. Подається до відома, що знимки Вп. Учасників Паломництва зроблені в ріжних містах, будуть розіслані біля 1. VIII. 1930. Нові замовлення приймається. — **Горняткевич, Станиславів, вул. Монюшка ч. 9.** 2538 1—2

На „Рідну Школу" зложили з нагоди свойого вінчання ВП. П. Олександер і Стефанія з Шумилів Крупи з Перемишля 50 зол., Д-р Василь Чижевський і Маруся Лесник 20 зол. — ВП. Жертводавцям щиро дякує Головна Управа „Рідної Школи". 2537

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, пл. Марійська ч. 5. 2468

КОНЦИПІЄНТ адв. з судовою і дволітною адвокатською практикою шукає посади конципієнта від дня 1. вересня ц. р. — Зголошення з умовами приймає: Василь Бабій, Монастириска, повіт Бучач. 2524 3—3

СИРОТА по учителю, чесна, ощадна, господарна, шукає заняття до заряду дому. — Ласкаві зголошення слати до Адміністрації „Діла" під „Клявдія" 2529 2—3

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентґеном.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.